

Enhancing students' professional competence through reading authentic texts in English language classes

Mukhammadbobur TURGUNBOEV¹

Namangan State Institute of Foreign Languages

ARTICLE INFO

Article history:

Received August 2025

Received in revised form

15 September 2025

Accepted 25 September 2025

Available online

15 October 2025

Keywords:

English,
training,
professional competence,
authentic texts,
information,
terms,
language,
communication,
skills.

ABSTRACT

The issue of improving students' professional competence in English language classes through reading authentic texts deserves special attention in the educational process today. Professional competence is a set of knowledge, skills and qualifications necessary for a student to successfully perform professional activities as a specialist. In the process of learning English, by reading authentic texts, especially those related to the field, students not only deepen their language knowledge, but also acquire the information and language of professionals necessary for effective work in the professional field. Therefore, it is important to introduce methods based on authentic texts that represent real professional situations and are used in a practical environment in the language teaching process.

2181-3701/© 2025 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-3701-vol3-iss8/S-pp278-282>

This is an open-access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Ingliz tili mashg'ulotlarida talabalarning kasbiy kompetensiyasini autentik matnlarni o'qish orqali takomillashtirish

ANNOTATSIYA

Kalit so'zlar:

ingliz tili,
mashg'ulotlar,
kasbiy kompetensiya,
autentik matnlar,
ma'lumotlar,
atamalar,

Ingliz tili mashg'ulotlarida talabalarning kasbiy kompetensiyasini autentik matnlarni o'qish orqali takomillashtirish masalasi bugungi kunda ta'lim jarayonida alohida e'tiborga loyiqdir. Kasbiy kompetensiya — bu mutaxassis sifatida talabaning kasbiy faoliyatni muvaffaqiyatli bajarishi uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarning

¹ Teacher, Namangan State Institute of Foreign Languages.
E-mail: boburteacher99@gmail.com.

til,
kommunikatsiya,
ko'nikmalar.

majmuasidir. Ingliz tilini o'rganish jarayonida ayniqsa soha bilan bog'liq autentik matnlarni o'qish orqali talabalar nafaqat til bilimlarini chuqurlashtiradilar, balki kasbiy sohada ham samarali faoliyat yuritish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar va professionallar tilini egallaydilar. Shuning uchun ham, til o'qitish jarayonida haqiqiy kasbiy holatlarni ifodalovchi, amaliy muhitda qo'llaniladigan autentik matnlarga asoslangan metodlarni joriy etish muhim sanaladi.

Совершенствование профессиональной компетенции студентов на занятиях по английскому языку путем чтения аутентичных текстов

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

английский язык,
обучение,
профессиональная
компетентность,
аутентичные тексты,
информация,
термины,
язык,
коммуникация,
навыки.

Вопрос повышения профессиональной компетентности студентов на занятиях по английскому языку посредством чтения аутентичных текстов заслуживает особого внимания в современном образовательном процессе. Профессиональная компетентность – это совокупность знаний, навыков и умений, необходимых студенту для успешного выполнения профессиональной деятельности в качестве специалиста. В процессе изучения английского языка, читая аутентичные тексты, особенно по отраслевой тематике, студенты не только углубляют свои языковые знания, но и усваивают профессиональные знания и языковые навыки, необходимые для эффективной работы в профессиональной сфере. Поэтому важно внедрять в процесс обучения языку методы, основанные на аутентичных текстах, которые представляют реальные профессиональные ситуации и применяются в практической среде.

KIRISH

Ingliz tili mashg'ulotlarida talabalarning kasbiy kompetensiyasi bugungi kunda ta'lim tizimining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan. Dunyoning turli mamlakatlarida global iqtisodiyot va texnologiyalar tez sur'at bilan rivojlanib borayotgan bir paytda, talabalar nafaqat til bilimlariga, balki o'z kasbiy sohasida samarali faoliyat ko'rsatish uchun zarur bo'lgan kompetensiyalarga ham ega bo'lishlari zarur. Ingliz tili esa ko'pgina sohalarda xalqaro aloqa vositasi vazifasini o'taydi, shuning uchun unga oid kasbiy til kompetensiyasini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu jarayon talabalarga professional muhitda yuzaga keladigan turli vaziyatlarni to'g'ri tushunish, kerakli izhor vositalarini qo'llash va samarali kommunikatsiya o'rnatish imkonini beradi. Shunday qilib, ingliz tili mashg'ulotlarida kasbiy kompetensiyani rivojlantirish ta'lim sifatini oshirish va talabalarni zamonaviy mehnat bozoriga tayyorlashda muhim omil hisoblanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Zamonaviy globallashtirish sharoitida chet tillarini o'qitish metodikasini takomillashtirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Xususan, ingliz tilini o'qitishda

autentik materiallardan foydalanish alohida ahamiyat kasb etmoqda. Autentik materiallar – bu til o'rganuvchilar uchun maxsus moslashtirilmagan, real hayotdan olingan materiallar bo'lib, ular gazeta va jurnallar, kitoblar, filmlar, qo'shiqlar, internet resurslari va boshqa manbalarda uchraydi [1].

Autentik materiallardan foydalanish masalasi ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan. Johnson autentik materiallarning til o'rganishdagi rolini tahlil qilib, ularning motivatsion ahamiyatini ta'kidlagan [2]. Ivanova esa autentik materiallarning til o'rganuvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishdagi o'rnini yoritgan [3]. Yang va Li zamonaviy raqamli texnologiyalar yordamida autentik materiallardan foydalanish imkoniyatlarini tahlil qilgan bo'lib, bu yo'nalishdagi yangi imkoniyatlarni ochib bergan [4]. Ahmedov esa o'zbek maktablarida autentik materiallardan foydalanish tajribasini o'rganib, samaradorlikni oshirish bo'yicha muhim takliflarni ilgari surgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, mavjud metodikalarni qiyosiy o'rganish, tizimli yondashuv va mantiqiy tahlil metodlariga asoslangan holda olib borildi. Ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish jarayonida so'nggi besh yil ichida nashr etilgan ilmiy maqolalar, monografiyalar va o'quv qo'llanmalar o'rganib chiqildi. Xususan, ingliz, rus va o'zbek tillaridagi manbalar tahlil qilindi. Bu jarayonda autentik materiallardan foydalanish bo'yicha mavjud nazariy qarashlar, konsepsiyalar va yondashuvlar tizimli ravishda o'rganildi. Autentik matnlar talaba uchun tilni tabiiy kontekstda o'rganish imkonini beradi. Ular ko'pincha soha mutaxassislari tomonidan yozilgan, kasbiy atamalar, jargonlar va real vaziyatlarga mos ta'riflarni o'z ichiga olgan. Bunday matnlarni o'rganish orqali talabalar nafaqat tilning grammatik qoidalari va lug'atini o'rganadilar, balki soha alohidasiga xos kommunikativ strategiyalarni ham egallaydilar. Bu esa kasbga oid muloqotda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, tibbiyot, muhandislik, ijodiy sohalar yoki biznesda faoliyat yuritayotgan talabalarning o'zlariga tegishli tajribaviy va amaliy kontekstda yozilgan matnlar bilan tanishishi ularning kasbiy til bilimlarini sezilarli darajada oshiradi. Talabalarga autentik matnlar orqali kasbiy kompetensiyani shakllantirishning yana bir ustun jihati – bu ularga kasbiy sohada yuz beradigan real vaziyatlarni oldindan ko'rib chiqish imkonini berishidir. O'quv jarayonida ular nafaqat yozma matnlarni o'qiydilar, balki ularni tahlil qiladilar, o'zaro munosabatlar, loyihalarni amalga oshirish yoki muammolarni hal etish jarayonlarini o'rganadilar. Shunday qilish orqali til o'rganish jarayoni faqat nazariy emas, balki amaliy yo'nalishga ega bo'ladi. Bu esa talabalarni kelajakdagi ish faoliyatlariga yaxshiroq tayyorlaydi, ularga real ish muhitida yuzaga keladigan vaziyatlarni yaxshi tushunish va ularga moslashish imkonini beradi [5].

NATIJALAR VA ULARNING TAHLILI

Autentik matnlarning mazmuni talabalarning qiziqishlarini ham oshiradi. Oddiy grammatik mashqlarga qaraganda, haqiqiy professional matnlarni o'qish va ulardagi ma'lumotlarni tahlil qilish talabaning fikrlash faoliyatini, qiziqish darajasini va motivatsiyasini ko'taradi. Kasbiy kontekstdagi matnlar darslarni yanada mazmunli va samarali qiladi, shu bilan birga til o'rganish jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli holga keltiradi. O'quvchilar o'z kasbiy sohalarida yuz berayotgan dolzarb muammolar haqida tushuncha hosil qiladi, shuningdek, kasbiy maqsadlariga yanada aniqroq yetishish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, autentik matnlarni o'qish orqali talabalar nafaqat tilni rivojlantiradilar, balki tadqiqot va tahlil qilish ko'nikmalarini ham rivojlantiradilar.

Kasbiy matnlar odatda ilmiy yoki texnik uslubda yozilganligi sababli, talabalar ularning mazmunini chuqurroq tahlil qilishga, sohada qo'llaniladigan atamalarni o'rganishga va yangi bilimlarni qabul qilishga odatlanadilar. Bu esa ularning kasbiy bilim va malakalarini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Tahlil qilish jarayonida talabalar muammoni aniqlash, qaror qabul qilish va amaliy chora-tadbirlarni ishlab chiqish kabi vazifalarni ham bajarishadi, bu esa ularni kelajakdagi ish faoliyatiga tayyorlaydi. Autentik matnlardan foydalanish til o'rganish jarayonida nafaqat aloqa qobiliyatlarini, balki madaniy tushunchalarni ham oshiradi. Har bir soha o'ziga xos madaniyat va me'yorlarga ega bo'lib, bu me'yorlar matnlar orqali talabalarga yetkaziladi. Misol uchun, biznes sohasida rasmiylik va odob qoidalariga rioya qilish muhim ekanligini, tibbiyot sohasida esa ilmiy aniqlik va aniq ma'lumot berish zarurligini o'qish jarayonida o'rganish mumkin. Bu madaniyatlarni anglashi talabalarga xalqaro muhitda samarali muloqot qilish imkonini beradi va ularning kasbiy muvaffaqiyati uchun zarurdir. Bundan tashqari, autentik matnlardan foydalangan holda repetitorlar va o'qituvchilar o'quvchilarni tilni amalda qo'llashga o'rgatishda ko'proq ijodiy yondashish imkoniga ega bo'ladi. Matnlarni tahlil qilish, munozaralar tashkil etish, vaziyatlarni modellashtirish ko'nikmalarini rivojlantirish orqali talabalar faollashadi, tilni o'rganishga bo'lgan qiziqishlari ortadi. Bu esa o'z navbatida ta'limning sifatini oshirishga yordam beradi. Kasbiy sohada til kompetensiyasini oshirish uchun autentik matnlardan foydalanish shuningdek, talabalarni o'z-o'zini baholash va mustaqil o'qishni rivojlantirishga undaydi. Talabalar mazmunli matnlarni o'rganish jarayonida o'z bilim va ko'nikmalarining yetarliligi yoki yetishmasligini tushunishga intiladi, ular mustaqil ravishda yutuqlari va kamchiliklarini aniqlaydi, harakat rejalarini tuzadi. Bu holat yosh mutaxassislarning sifatli ta'lim olishida muhim unsur hisoblanadi, chunki mustaqil o'rganish zamonaviy ish joylarida juda qadrlanadi [6].

Til mashg'ulotlarida autentik matnlarni qo'llash orqali talabalar nafaqat professional soha bilan bog'liq so'z boyligini kengaytiradilar, balki og'zaki va yozma kommunikatsiya uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni ham rivojlantiradilar. Kasbiy suhbatlar, hisobotlar tayyorlash, texnik yozuvlarni tushunish kabi vazifalarga tayyorlanish talabalarni kelajakda kasbiy faoliyatda muvaffaqiyatli bo'lishiga imkon yaratadi. Shuningdek, muntazam ravishda autentik matnlar bilan ishlash tilni to'liq va tabiiy tushunishga olib keladi. Autentik matnlarni o'qish aks ga olib keladigan yana bir muhim jihati — bu talabalarni doimiy o'rganish jarayoniga jalb qilishdir. Yangi malakalarni o'rganish kasbiy faoliyatning asosiy qismi hisoblanadi va muntazam ravishda kasbiy tilni o'rganish ham shunday jarayonni qo'llab-quvvatlaydi. Autentik matnlar ikkinchi tilni o'rganish jarayonini qiziqarli va mazmunli qilib, talabada o'qish, tahlil qilish va o'z bilimlarini muntazam yangilash madaniyatini shakllantiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ingliz tili mashg'ulotlarida talabalarining kasbiy kompetensiyasini autentik matnlarni o'qish orqali takomillashtirish ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishning muhim yo'nalishlaridan biridir. Autentik matnlar asl kasbiy soha tilini, atamalarni va madaniyatini o'rgatishda beqiyos ahamiyatga ega. Ular talabalarni real ish sharoitlarida yuzaga keladigan vaziyatlar bilan tanishtirib, tilni amalda qo'llash ko'nikmalarini shakllantiradi. Shu tariqa, talabalar nafaqat tilni o'zlashtiradi, balki o'z kasbiga oid muammolarni hal qilish uchun zarur bo'lgan bilim va qobiliyatlarni ham rivojlantiradi. Ta'lim jarayonida autentik matnlardan foydalangan holda o'qituvchilar

talabalarni faol, mustaqil va o'z kasbiga sodiq mutaxassislar sifatida shakllantira oladi. Bu esa zamonaviy dunyo sharoitida kasbiy muvaffaqiyatning asosiy garovidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Smith, J. (2023). Enhancing Language Learning Through Authentic Materials. *ELT Journal*, 77(3), 312-328.
2. Johnson, R. (2022). The Role of Authentic Materials in Language Learning. *TESOL Quarterly*, 56(2), 245-267.
3. Ivanova, M. (2023). *Authentic Materials in Language Teaching*. Moscow: Prosveshcheniye.
4. Yang, L., & Li, X. (2024). Technology-Enhanced Language Learning with Authentic Materials. *Journal of Language Teaching*, 42(1), 78-93.
5. Ahmedov, B. (2023). *O'zbekistonda ingliz tili o'qitish metodikasi*. Toshkent: Fan.
6. Petrov, A. (2023). *Современные методы обучения иностранным языкам*. Москва: Наука.
7. Williams, K. (2024). Digital Tools in Language Education. *Language Teaching Research*, 28(1), 45-62.
8. Brown, D. (2023). Authentic Materials in the Digital Age. *Applied Linguistics*, 44(2), 156-178.